

UCHWAŁA NR LXI/320/2023
RADY POWIATU W ŚRODZIE ŚLĄSKIEJ

z dnia 31 maja 2023 r.

w sprawie przyjęcia „Powiatowego Programu Pomocy Dziecku”

Na podstawie art. 4 ust. 1 pkt 3, 3a, 4 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (tj. Dz. U. z 2022 r. poz. 1526 ze zm.) oraz art. 6 ust. 3 pkt 1 i 2, ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. (tj. Dz. U. z 2021 poz. 1249 ze zm.) o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie Rada Powiatu w Środzie Śląskiej uchwala, co następuje:

§ 1. Realizując zadania własne powiatu oraz zadania w zakresie administracji rządowej określone w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, przyjmuje się „Powiatowy Program Pomocy Dziecku” w brzmieniu określonym w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2. Koordynację działań jednostek realizujących program oraz powołanie Koalicji na rzecz ochrony dzieci o którym mowa w § 1, powierza się Dyrektorowi Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Środzie Śląskiej.

§ 3. Wykonanie uchwały zleca się Zarządowi Powiatu w Środzie Śląskiej.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY RADY

Artur Bogucki

POWIATOWY PROGRAM POMOCY DZIECKU

SPIS TREŚCI:

1. Wstęp	str. 03
2. Zagadnienia teoretyczne	str. 04
3. Cel programu	str. 08
4. Główne zadania	str. 10
5. Realizatorzy programu	str. 14
6. Monitoring i ewaluacja programu	str. 14

1. Wstęp.

Przemoc domowa wywiera olbrzymi wpływ na wszystkie aspekty funkcjonowania osoby, która jej doświadcza – fizyczny, psychiczny, emocjonalny i społeczny. Narażona jest na ból fizyczny, urazy stanowiące zagrożenie dla zdrowia, ograniczające sprawność funkcjonalną, w skrajnych przypadkach narażające na utratę życia. Doświadcza cierpień psychicznych, poniżania, deprecjonowania poczucia własnej wartości, utraty niezależności i możliwości decydowania o sobie. W codziennym życiu towarzyszą jej ból, lęk, cierpienie, bezsilność, przygnębienie i rozpacz. Przemoc w rodzinie ogranicza również społeczny wymiar funkcjonowania jednostki, odczuwając wstyd, często będąc zmuszona do ograniczenia kontaktów z bliskimi, sąsiadami i znajomymi, ofiara przemocy narażona jest na izolację, niezrozumienie, a często na wtórną wiktyimizację, kiedy po ujawnieniu swej sytuacji nie znajduje wsparcia i pomocy w społeczności lokalnej.

W literaturze tematu, wskazuje się na zestaw cech charakteryzujących osoby doświadczające przemocy w rodzinie, którymi są niska samoocena, bierne strategie radzenia sobie ze stresem, silna zależność, lęk, obniżony nastrój, izolacja społeczna, skłonność do obwiniania siebie, często nadużywanie alkoholu i branie narkotyków, dolegliwości psychosomatyczne. Ofiary przeżywają silne poczucie winy związane z przypisywaniem sobie odpowiedzialności za akty przemocy, są przekonane, że to ich działanie spowodowało przemoc. Postrzegają siebie jako osoby, które nie mają żadnej kontroli nad własnym życiem i otoczeniem, często doświadczają też głębokiej i trwałej nieufności wobec innych. Intensywną, powtarzającą się, zagrażającą życiu przemoc powoduje, że ofiary są w stanie analizować tylko aktualną sytuację. Cały wysiłek skupiają na przetrwaniu, a nie na poszukiwaniu długofalowych rozwiązań problemu. Obawiają się, że ujawnienie przemocy może zagrozić ich życiu. Osoby doznające przemocy nie widzą możliwości zmiany istniejącego stanu rzeczy, a jeśli takowe się pojawiają, nisko oceniają szanse ich realizacji.

Natomiast w przypadku dziecka doświadczającego przemocy konsekwencje jej stosowania silnie wpływają na jego aktualną i przyszłą egzystencję, niezależnie od faktu, czy przemoc skierowana jest bezpośrednio wobec dziecka, czy jest ono świadkiem przemocy domowej wobec innych osób. Wśród skutków doraźnych doświadczania przemocy wymienić można: cierpienie i lęk, obniżenie odporności i zaburzenia somatyczne, urazy, trudności w nauce, zaburzenia zachowania i agresywność. Wśród skutków długotrwałych należy wymienić: choroby psychosomatyczne, zaburzenia emocjonalne i uzależnienia, brak satysfakcji z życia.

Niewątpliwie zadaniem służb społecznych jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwycięzenie trudnej sytuacji życiowej. Odnosząc powyższe do działań podejmowanych przez instytucje zajmujące się zjawiskiem przemocy widać, że zakres i forma udzielanego wsparcia pierwszorzędnie koncentruje się na zapewnieniu bezpieczeństwa ofiarom przemocy domowej, a więc na niwelowaniu negatywnych skutków tego zjawiska.

Każdy z nas przeżywa trudne sytuacje, z którymi się boryka, w różnoraki sposób. Osoby doświadczające przemocy mogą odczuwać bunt, frustrację lub nienawiść wobec osoby krzywdzącej. Jednocześnie uczucia te mogą powstać wobec każdej innej osoby, która stara się ingerować w sytuację życiową osoby pokrzywdzonej.

Tymczasem, żeby nie doprowadzić do powstania i rozwoju tych niesprzyjających okoliczności oraz aby zapobiec konieczności podejmowania działań interwencyjnych, należy zintensyfikować działania o charakterze profilaktycznym. Działania te mają powstrzymać i ograniczyć tworzenie się zjawisk przemocowych, przez co doprowadzi się do ochrony ofiary przemocy.

Zapobieganie występowaniu oraz ograniczenie skali i skutków zjawiska przemocy wymaga systemowych i planowych działań, a także współpracy wielu podmiotów zaangażowanych w pomoc rodzinie. W związku z tym stworzono niniejszy Program profilaktyczny w zakresie promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci zagrożonych przemocą, którego zasadniczym celem jest czynne i skuteczne przeciwdziałanie przemocy w rodzinie oraz wspieranie rodziny zagrożonej przemocą domową.

2. Zagadnienia teoretyczne.

Nie bez przyczyny podkreśla się, że rodzina jest grupą pierwotną. Jednostka rodzi się w rodzinie i ta przynależność ma kluczowe znaczenie dla jej rozwoju, ale też stawia przed rodzicami szereg wyzwań i zadań, które należy realizować. Dziecko uczy się zachowań społecznych, sposobu prawidłowej komunikacji, kształtuje swoją osobowość, tożsamość, nabiera przekonań o świecie, uczy się wartości, sposobów osiągania różnych celów i sposobów radzenia sobie w sytuacjach kryzysowych. W prawidłowo funkcjonującej rodzinie dziecko czuje się bezpiecznie, ma poczucie stabilizacji, jest pewne siebie, otwarte, chętnie podejmuje aktywność, przy czym jest wytrwałe ponieważ zna sposoby postępowania, możliwości osiągania wyznaczonych sobie celów oraz pokonywania trudności.

Konstytucja o Prawach Dziecka przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych podkreśla, że ze względu na swoją niedojrzałość fizyczną oraz umysłową dziecko wymaga szczególnej opieki i troski.

Atmosfera, w jakiej toczy się wychowanie oraz ogół środków wychowawczych, a także sposób odnoszenia się do dziecka tworzą styl wychowania. Możemy wyróżnić trzy podstawowe style wychowania:

- **styl liberalny** - najkrócej można opisać ten styl twierdzeniem, że rodzice pozwalają dziecku na zbyt dużą swobodę. Dziecko samo podejmuje decyzje, za co także ponosi odpowiedzialność. Poza tym, że dziecko uczy się dużej samodzielności i niezależności. Styl liberalny może okazać się krzywdzący ponieważ często sprawia, że dzieci czują jakby nie miały wsparcia rodziców, nie są pewne swoich działań, nikt nie utwierdza ich w słuszności podejmowanych

działań ani nie chroni przed niebezpieczeństwami wynikającymi z błędnych decyzji. Dziecko może czuć bezradność i powierzchownie traktować normy i wartości;

- **styl demokratyczny** - okazuje się być najkorzystniejszy dla rozwoju dziecka i funkcjonowania rodziny. Obie strony współpracują i razem podejmują decyzje, które są wynikiem rozmów i kompromisów. Rodzic uczy dziecko jak podejmować decyzje, jakimi wartościami się kierować, a w razie niepowodzeń dziecko zawsze może liczyć na wsparcie rodzica i doradzić się w trudnych sytuacjach. Rodzic jest opiekuńczy, wrażliwy na potrzeby i możliwości dziecka, wspiera jego rozwój, jest konsekwentny i potrafi wyznaczyć granice;
- **styl autokratyczny** - styl, który ma charakter konserwatywny i jest oparty na autorytecie przemocy. Charakteryzuje się tym, że opinia rodzica jest zawsze najważniejsza, zdanie dziecka często nie jest brane pod uwagę. Nieprawidłowa postawa może prowadzić do lęku przed wypowiedaniem własnej opinii, nadmiernej uległości, wywoływać bezradność lub rodzic frustrację i agresję.

Rodzina, która nie potrafi sprostać obowiązkom wobec dzieci oraz nie pozwala na zaspokojenie potrzeb, które są niezbędne do prawidłowego rozwoju określana jest mianem rodziny dysfunkcyjnej. Dziecko żyjące w takiej rodzinie narażone jest na poczucie zagrożenia, ma poczucie winy, czuje się odpowiedzialne za zaistniałą sytuację, przy czym jest bezradne, ponieważ nie wie jak sobie poradzić z problemem przemocy oraz do kogo zwrócić się o pomoc, ponieważ to rodzice jako najbliższe osoby zawiedli.

Jak wspomniano we wstępie należy podejmować odpowiednie działania i stosować wskazane dla sytuacji środki, aby zapobiec konieczności podejmowania działań interwencyjnych, kiedy niekorzystne zjawisko już powstanie lub rozwinię się i wyrządzi szkody. Zapobieganie przemocy w rodzinie można prowadzić na trzech poziomach/płaszczyznach postępowania:

- **pierwszy poziom** - dotyczy przemian fundamentalnych. Celem zadań profilaktycznych jest zmniejszenie liczby przypadków przemocy w rodzinie m.in. poprzez podejmowanie prób eliminacji tych stereotypów dotyczących życia społecznego, które usprawiedliwiają stosowanie przemocy, poprzez pokonywanie bariery izolującej ofiary przemocy od społeczności lokalnej i edukowanie społeczeństwa w zakresie postaw dyskryminacyjnych,
- **drugi poziom** - polega na przewidywaniu, rozpoznawaniu i nazywaniu czynników ryzyka, które mogą sprzyjać powstawaniu zjawiska przemocy w rodzinie. Umiejętność rozpoznawania tych czynników, określenia ich źródeł i następstw, przez osoby zajmujące się omawianym zjawiskiem, pozwala efektywniej i sprawniej reagować na sytuacje kryzysowe i nie dopuścić do powstania i rozwoju konfliktu,
- **trzeci poziom** - dotyczy opanowania przemocy, podjęcia leczenia i dalszego kontrolowania. Adresatami działań podejmowanych na tym poziomie są rodziny, w których to niebezpieczne zjawisko już powstało. Odpowiednie instytucje i osoby powinny podjąć więc wszelkie

działania i wykorzystać możliwe środki tak, aby obniżyć ryzyko występowania fizycznych i psychicznych urazów i aby w przyszłości zjawisko przemocy nie występowało.

Celem postępowań profilaktycznych jest dostosowanie działań do grupy odbiorców, przydzielonych ze względu na stopień przynależności do grupy ryzyka. Literatura pozwala wyodrębnić również trzy poziomy:

- **profilaktyka pierwszorzędowa** – adresatami są grupy niskiego ryzyka. Na jednostki oddziałuje się poprzez promocję zdrowia, informowanie o sposobach eliminacji patologii społecznych, naukę i rozwijanie różnorodnych umiejętności niezbędnych w pokonywaniu codziennych trudności oraz umiejętności radzenia sobie z emocjami, które tym trudnym sytuacjom towarzyszą. To także popularyzacja wiedzy szczegółowej o zjawisku przemocy, sposobach rozpoznawania czynników ryzyka i nauka umiejętności przeciwdziałania tym sygnałom;
- **profilaktyka drugorzędowa (inaczej wtórna)** – adresatami jest zwiększona grupa ryzyka tj. grupa osób przejawiających pierwsze objawy dysfunkcji. Profilaktykę wtórną stosuje się aby minimalizować lub usunąć doznane urazy i krzywdy w związku ze stosowaniem przemocy, także poprzez zapobieganie rozwojowi tego zjawiska i czasu jego trwania oraz tworzenie warunków, które sprzyjają zaprzestaniu stosowania przemocy przez sprawcę;
- **profilaktyka trzeciorzędowa** – adresatami jest grupa wysokiego ryzyka tj. grupa osób, w której problem już się rozwinął. Działania prowadzone są przez specjalistów i powinny być skierowane na zablokowanie rozwoju przemocy niszczącej instytucję rodziny oraz przerwanie dokonywania aktów przemocy i udzielenie bezpośredniej pomocy ofiarom.

Główne przeszkody i problemy reformy systemu pomocy dziecku i rodzinie w Polsce:

1. rozwój rodzinnych for wsparcia oraz nacisk na działania profilaktyczne odpowiadają międzynarodowym standardom prawa i dobrej praktyki oraz dominującemu nurtowi zmian w krajach UE. Funkcjonujący w Polsce system ma jednak wiele istotnych wad,
2. niewystarczająca jest koordynacja działań różnych instytucji na poziomie lokalnym. Konieczne jest wzmocnienie roli pracowników socjalnych albo sądów rodzinnych,
3. zbyt mało uwagi poświęca się pracy socjalnej z rodzicami naturalnymi dzieci umieszczanych w rodzinach zastępczych i placówkach socjalizacyjnych. Proponujemy zintensyfikować działania profilaktyczne zapobiegające powstaniu w rodzinach sytuacji, w których konieczne są interwencje kryzysowe,
4. brakuje w Polsce niespokrewnionych rodzin zastępczych, a zwłaszcza rodzin zastępczych pełniących funkcje pogotowia opiekuńczego i zdolnych udzielić wsparcia dzieciom o specjalnych potrzebach (np. chorym psychicznie)

5. praktyka orzekania o umieszczeniu dzieci poza domem nie uwzględnia priorytetów reformy, co jest skutkiem niewystarczającej współpracy ze środowiskiem sędziowskim przy projektowaniu systemu. Konieczna jest bliska współpraca przedstawicieli różnych instytucji i środowisk: pracowników placówek socjalizacyjnych, rodzin zastępczych, pracowników socjalnych, sędziów rodzinnych oraz kuratorów.

Założono przy tym, że w nowym systemie:

1. Opieka nad dziećmi pozbawionymi wsparcia ze strony rodziny naturalnej powinna stanowić element szerszego programu wspierania rodzin w środowisku lokalnym. Większe znaczenie powinny mieć działania profilaktyczne, a więc wsparcie udzielane rodzinie naturalnej dziecka przed wystąpieniem sytuacji kryzysowej zmuszającej do zabrania dziecka z domu i umieszczenie go w rodzinie zastępczej lub w placówce socjalizacyjnej. W szczególności nie powinny mieć miejsca sytuacje, gdy dziecko zabierane jest z domu z powodu ubóstwa rodziny. Niezależnie od podstawowego argumentu dobra dziecka i jego prawa do życia w rodzinie, uwzględniono aspekt ekonomiczny: pobyt dziecka w placówce pociąga za sobą niewspółmierne większe wydatki finansowe ze środków publicznych niż pomoc finansowa adresowana do rodzin.
2. Praca socjalna z rodzicami dziecka powinna być kontynuowana także po zabraniu dziecka z domu, tak by zwiększyć szanse jego powrotu do rodziny. To założenie zwiększa rolę między innymi rodzin zastępczych, zdefiniowanych w nowym systemie jako forma usługi na rzecz dziecka i jego rodziny naturalnej. Pobyt w rodzinie zastępczej traktowany jest więc jako wsparcie okresowe, nie prowadzące do trwałego zerwania więzi dziecka z jego naturalnymi rodzicami. Odróżnia to pobyt w rodzinie zastępczej od sytuacji adopcji. Również pobyt dziecka w placówce powinien być traktowany jako rozwiązanie czasowe, prowadzące do unormowania sytuacji w rodzinie naturalnej
3. Większą rolę powinny odgrywać rodziny zastępcze niespokrewnione, w tym także rodziny zastępcze „zawodowe”, przyjmujące funkcje pogotowia opiekuńczego, a więc gotowe przyjąć dziecko w każdej chwili oraz rodziny zastępcze świadczące usługi specjalistyczne – zdolne przyjąć dziecko niepełnosprawne, przewlekłe chore, wymagające szczególnej opieki.
4. Większą wagę powinno przywiązywać się do procesu usamodzielniania wychowanków rodzin zastępczych i placówek socjalizacyjnych. W warunkach wysokiego bezrobocia (alarmujący bo sięgający 40%, jest w Polsce zwłaszcza poziom bezrobocia młodzieży), niedoboru mieszkań oraz indywidualizacji życia społecznego wejście wychowanków w dorosłe życie powinno być procesem wspieranym i monitorowanym przez służby społeczne. Inaczej można zaprzepaścić podejmowane wcześniej wysiłki wychowawcze i socjalizacyjne. Doświadczenia zarówno Polski, jak i innych krajów pokazują, że zwłaszcza młode osoby opuszczające placówki opieki całodobowej są grupą narażoną na społeczną marginalizację. W nowym

systemie usamodzielnienie wychowanków powinno być profesjonalną formą wsparcia, realizowaną w oparciu o tzw. indywidualne programy usamodzielniania.

Obecnie działania interwencyjne wobec dzieci i młodzieży realizowane są również w ramach zadań związanych z rodzinną opieką zastępczą. Podstawową potrzebą jest szybkie reagowanie na zgłoszenia dotyczące problemu w rodzinie i podjęcie prób rozwiązania kryzysu przez zespół kilku specjalistów. Istotnym elementem interwencji jest dokonanie wstępnej diagnozy rodziny biologicznej i nakreślenie planu pracy oraz zakresu współdziałania z pracownikiem socjalnym, a następnie wspieranie rodziny w realizacji planu naprawczego. W sytuacji, kiedy dziecko zostaje pozbawione częściowo lub całkowicie opieki rodzicielskiej lub przejawia zachowania świadczące o niedostosowaniu społecznym PCPR zapewnia opiekę i wychowanie w formie zastępczej opieki rodzinnej lub w placówce opiekuńczo – wychowawczej.

Planuje się powołanie Powiatowej Koalicji na rzecz ochrony dzieci.

Celem istnienia Koalicji jest działalność profilaktyczna i pomoc rodzinom w przewyciężeniu trudnych sytuacji życiowych. Działania zespołu są skierowane do rodzin w kryzysie, niewydolnych wychowawczo i ukierunkowane na rozwiązywanie konkretnego problemu w rodzinie, a ich celem jest przeciwdziałanie następstwom zaistnienia problemu.

Analiza opisanych tu problemów społecznych wskazuje jak duże jest zapotrzebowanie na szeroko rozumianą pomoc w kryzysie. Intensyfikacja działalności w tej sferze jest jednym z najistotniejszych zadań PCPR w przyszłości. Realizacja owych działań jest możliwa jedynie przy poszerzeniu zakresu działalności PCPR oraz lepszej współpracy i koordynacji działań pomiędzy różnymi, specjalistycznymi instytucjami.

3. Cel programu.

Celem realizacji Programu jest zwiększenie skuteczności udzielanej pomocy i wsparcia osobom i rodzinom zagrożonym oraz dotkniętym przemocą w rodzinie z terenu Powiatu Średzkiego poprzez cele szczegółowe:

- **Cel 1:** Powołanie Koalicji na rzecz ochrony dzieci.
- **Cel 2:** Propagowanie prawidłowych metod wychowawczych i postaw rodzicielskich poprzez zwiększanie świadomości na temat negatywnych skutków płynących ze stosowania przemocy.
- **Cel 3:** Wspieranie rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi w prawidłowym pełnieniu ról społecznych.
- **Cel 4:** Zwiększenie świadomości społecznej oraz zaangażowania społeczeństwa w sprawy przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
- **Cel 5:** Upowszechnienie informacji o instytucjach pomocowych.

Niniejszy program adresowany jest do:

- rodzin dotkniętych przemocą oraz zagrożonych zjawiskiem przemocy,
- dzieci wychowujących się w rodzinach dotkniętych przemocą oraz rodzinach zagrożonych przemocą,
- dzieci będących ofiarami i świadkami przemocy w rodzinie,
- rodzin niewydolnych opiekuńczo - wychowawczo, niezaradnych życiowo,
- dzieci zagrożonych niedostosowaniem społecznym,
- przedstawicieli instytucji i służb wspierających dziecko i rodzinę oraz działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- społeczności lokalnej.

Zakłada się, że realizacja podstawowego założenia Programu, jakim jest profilaktyka w zakresie promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci zagrożonych przemocą w rodzinie, przyniesie przewidziane korzyści i skąła zjawiska przemocy w rodzinie w Powiecie Średzkim zostanie zmniejszona. W efekcie będzie można zaobserwować:

- zwiększenie świadomości i wzrost wiedzy rodzin na temat prawidłowych metod wychowawczych,
- poprawę funkcjonowania rodzin w zakresie pełnienia funkcji opiekuńczo-wychowawczej,
- wzrost świadomości społecznej w zakresie możliwości uzyskania pomocy i wsparcia ze strony różnych instytucji,
- zmianę postaw społecznych wobec zjawiska przemocy w rodzinie,
- zwiększenie świadomości wśród mieszkańców Powiatu Średzkiego na temat zapobiegania przemocy w rodzinie.

4. Główne zadania.

I. POMOC RODZINIE ZNAJDUJĄCEJ SIĘ W SYTUACJI KRYZYSOWEJ.

Uzasadnienie:

Środowisko rodzinne jest pierwszym środowiskiem wychowawczym w życiu dziecka, które rzutuje w decydujący sposób na całe jego przyszłe życie. Rodzina dzięki swej stałości daje dziecku oparcie i poczucie bezpieczeństwa. Stabilność ta stanowi ważny czynnik jego równowagi emocjonalnej i zdrowia psychicznego. O poczucie bezpieczeństwa, o tym czy dziecko czuje się kochane i akceptowane, decyduje wzajemny stosunek rodziców do siebie i do dzieci - to wszystko się składa na atmosferę wychowawczą. Do czynników wpływających na dezorganizację życia rodzinnego i w konsekwencji na zaburzenia rozwoju wychowujących się w tych rodzinach dzieci należą: rozbieżność rodziny, nieprawidłowości struktury małżeństwa (rodziny niepełne), alkoholizm, przemoc psychiczna i fizyczna.

Niepokojąca fala zjawisk patologicznych oraz wzrost bezrobocia przyczynia się do powstania wielu sytuacji konfliktowych, których negatywne skutki najbardziej dotyczą dzieci.

W celu skutecznego przeciwdziałania pogłębianiu się kryzysów i narastaniu problemów w rodzinach niezbędne jest utworzenie profesjonalnego, sprawnie funkcjonującego systemu poradnictwa specjalistycznego i wsparcia rodzin. Stworzenie możliwości pomocy rodzinie w rozwiązaniu bieżących problemów małżeńskich, wychowawczych, rodzinnych pojawiających się na poszczególnych etapach życia rodzinnego może zapobiec narastaniu i pogłębianiu się dysfunkcji rodziny. Ponadto ważnym elementem jest zapewnienie w środowisku lokalnym opieki i oddziaływania wychowawczego dzieciom i młodzieży wymagającym wsparcia i pomocy. Istotnym celem jest zabezpieczenie pomocy osobom i rodzinom w nagłych sytuacjach kryzysowych. Brak bezpiecznych miejsc dla ofiar przemocy domowej i innych nagłych sytuacji kryzysowych uniemożliwia zorganizowanie natychmiastowej pomocy. Osoby krzywdzone znajdują się często w sytuacjach zagrażających ich zdrowiu, a nawet życiu. Szczególnie dramatyczna jest sytuacja dzieci doświadczających przemocy, strachu i bólu.

PRIORYTET 1.

Budowanie zintegrowanego systemu pomocy na rzecz rodzin dysfunkcyjnych, zgłaszających problemy opiekuńczo – wychowawczymi i dotkniętych zjawiskiem przemocy.

PRIORYTET SZCZEGÓŁOWY 1.1

Zapewnienie należytej opieki rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej.

KIERUNEK DZIAŁAŃ:

- Usprawnianie współpracy z Gminnymi Ośrodkami Pomocy Społecznej, Poradnia Pedagogiczno – Psychologiczną, Sądem rodzinnym, organizacjami pozarządowymi w zakresie pomocy rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej
- Praca socjalna realizowana w zakresie diagnozy środowiska, współpracy z organizacjami pozarządowymi i instytucjami zajmującymi się pomocą bezpośrednią i pośrednią dziecku i rodzinie występowania o pomoc materialną i instytucjonalną, udzielanie informacji o instytucjach świadczących pomoc na rzecz rodziny, informowania o możliwościach i perspektywach poprawy stylu życia

PRIORYTET SZCZEGÓŁOWY 1.2

Rozwój usług profilaktyczno – wspierających skierowanych do rodzin dysfunkcyjnych.

KIERUNEK DZIAŁAŃ:

- Organizacja czasu wolnego dzieci przez udoskonalenie i rozwój pracy placówek wsparcia dziennego prowadzonych także przez Gminy
- Rozszerzenie oferty pomocy psychologicznej, socjalnej dla rodzin dysfunkcyjnych, zwłaszcza dotkniętych zjawiskiem przemocy rodzinie
- Stworzenie systemu współpracy i komunikacji instytucji, organizacji świadczących pomoc psychologiczną, socjalną i prawną rodzinom z problemami życiowymi, zwłaszcza ofiarom i świadkom przemocy
- Zorganizowanie grup wsparcia dla ofiar przemocy
- Pozyskiwanie środków na bezpłatne korzystanie z pomocy psychologicznej i socjalnej poprzez opracowanie programów z zakresu opieki na dzieckiem i rodziną

PRIORYTET SZCZEGÓŁOWY 1.3

Upowszechnianie informacji o instytucjach i placówkach świadczących poradnictwo specjalistyczne, w tym rodzinne

KIERUNEK DZIAŁAŃ:

- Sporządzanie ogólnodostępnej bazy informacji o instytucjach i placówkach działających na rzecz dziecka i rodziny
- Sporządzanie bazy danych osób specjalistów w zakresie pomocy psychologicznej i socjalnej
- Upowszechnianie informacji o lokalnym systemie pomocy dziecku i rodzinie w formie ulotek, ogłoszeń prasowych

II. POMOC NA RZECZ DZIECI PRZEBYWAJĄCYCH W PLACÓWCE OPIEKUŃCZO – WYCHOWAWCZEJ, RODZINACH ZASTĘPCZYCH I OPUSZCZAJĄCYCH ZASTĘPCZE FORMY WYCHOWANIA.

Uzasadnienie:

Dzieci i młodzież częściowo lub całkowicie pozbawiona opieki rodzinnej wymagają pomocy poprzez zorganizowanie im opieki zastępczej. Przyjęte rozwiązania ustawowe kładą szczególny nacisk na rozwijanie rodzinnych zastępczych form opieki oraz na tworzenie rodzinnych domów dziecka i placówek opiekuńczo – wychowawczych małych dostosowanych do potrzeb powiatu. Zastępcze, rodzinne formy opieki nad dziećmi są najlepszym rozwiązaniem w przypadku gdy dziecko pozbawione jest możliwości rozwoju w swojej naturalnej rodzinie. Zabezpieczają one w sposób właściwy potrzeby emocjonalne dziecka np. potrzebę miłości, akceptacji, poczucia bezpieczeństwa. Realizacja tych potrzeb w placówce opiekuńczo – wychowawczych jest często bardzo utrudniona. Ponadto wychowywanie się w warunkach rodzinnych umożliwia dzieciom pozbawionym opieki własnych rodziców, wszechstronne przygotowanie się samodzielnego, odpowiedzialnego życia.

PRIORYTET 2.

Doskonalenie systemu opieki nad dzieckiem przebywającym poza naturalnym środowiskiem rodzinnym oraz pomoc dzieciom objętym zastępczymi formami wychowania w przystosowaniu się do samodzielnego życia.

PRIORYTET SZCZEGÓŁOWY 2.1

Zapewnienie warunków do organizowania i wspierania rodzinnych form opieki zastępczej.

KIERUNEK DZIAŁAŃ:

- Promowanie w prasie lokalnej zastępczych form opieki rodzinnej
- Tworzenie i rozwój infrastruktury rodzin zastępczych zawodowych niespokrewnionych z dzieckiem
- Rozwój współpracy lokalnych instytucji działających na rzecz rodziny mającej na celu pozyskiwanie kandydatów do sprawowania zastępczych form opieki
- Utworzenie zespołu zastępczej opieki rodzinnej, czyli kadry przeszkolonej do organizowania szkolenia kandydatów na rodziców zastępczych
- Utworzenie grup wsparcia dla rodzin zastępczych w składzie: psycholog, pedagog, pracownik socjalny
- Organizowanie spotkań rodzin zastępczych oraz usamodzielnionych wychowanków podczas obchodów Dnia Rodzicielstwa Zastępczego

PRIORYTET SZCZEGÓŁOWY 2.2

Zapewnienie wszechstronnej pomocy usamodzielniającym się wychowankom rodzin zastępczych, placówek opiekuńczo – wychowawczych, młodzieżowych ośrodków wychowawczych, szkolnych ośrodków wychowawczych.

KIERUNEK DZIAŁAŃ:

- Przyznawanie pomocy pieniężnej na usamodzielnienie i kontynuowanie nauki oraz pomocy rzeczowej na zagospodarowanie.
- Zorganizowanie grupy edukacyjno – wspierającej dla usamodzielniających się wychowanków
- Pomoc w uzyskaniu zatrudnienia
- Programy wspierająco – pomocowe dla usamodzielnianych wychowanków placówek opiekuńczo – wychowawczych i rodzin zastępczych, w tym rozwój mieszkań chronionych

III. DOSKONALENIE ZAWODOWE KADR JEDNOSTEK POMOCY SPOŁECZNEJ I INNYCH PODMIOTÓW W ZAKRESIE POMOCY RODZINIE I DZIECKU.

Uzasadnienie:

Dokonujące się zmiany dotyczące roli pomocy społecznej oraz sposobów rozwiązywania problemów wymagają systematycznego kształcenia i doskonalenia umiejętności kadr pomocy społecznej i pieczy zastępczej oraz podmiotów z nią współpracujących. Jest to warunek niezbędny w celu właściwej realizacji ustawowych zadań z zakresu pomocy rodzinie i dziecku.

PRIORYTET 3.

Podniesienie jakości świadczonych usług w zakresie pomocy rodzinie i dziecku.

PRIORYTET SZCZEGÓŁOWY 3.1

Podnoszenie oraz doskonalenie umiejętności kadr jednostek pomocy społecznej i innych współpracujących z nim podmiotów.

KIERUNEK DZIAŁAŃ:

- Udział w szkoleniach, konferencjach w zakresie specjalistycznej pomocy dziecku i rodzinie
- Opracowywanie projektów umożliwiających pozyskanie środków finansowych na ponoszenie kwalifikacji pracowników służb społecznych
- Organizowanie cyklicznych spotkań pracowników służb społecznych, instytucji, i organizacji pozarządowych związanych z pomocą społeczną w celu wymiany opinii i doświadczeń związanych z pracą na rzecz rodziny i dziecka

5. Realizatorzy programu.

Koordynatorem oraz realizatorem Programu Pomocy Dziecku mającego na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie w Powiecie Średzkim, wyznacza się Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Środzie Śląskiej.

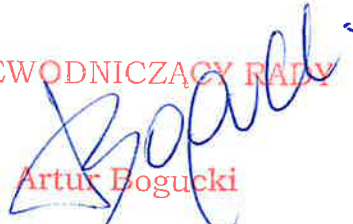
Natomiast partnerami będą jednostki:

- Samorządu terytorialnego – Gminy z terenu Powiatu Średzkiego
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Środzie Śląskiej
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Miękinii
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Udaninie
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kostomłotach
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Malczycach
- Sąd Rejonowy w Środzie Śląskiej
- Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza Typu Socjalizacyjnego w Środzie Śląskiej
- Komenda Powiatowa Policji w Środzie Śląskiej

Program zostanie przekazany poszczególnym partnerom, którzy wyrażą chęć zaangażowani się w jego realizację, celem podjęcia określonych działań. Ma on charakter otwarty i może być systematycznie aktualizowany w miarę pojawiających się potrzeb. Stworzona zostanie „Koalicja na rzecz ochrony dziecka. Proponowani partnerzy mogą dobrowolnie przystąpić do Programu.

6. Monitoring i ewaluacja programu.

Nieodzownym elementem towarzyszącym wdrażaniu Programu jest jego monitorowanie i ocena realizacji. Monitorowanie przebiegu realizacji Programu będzie odbywać się w oparciu o zgłaszane informacje od podmiotów zaangażowanych w jego realizację. W związku z tym, zadania zawarte w Programie mogą zmieniać się w miarę potrzeb czy też w wyniku prowadzonej ewaluacji, która ma na celu dostosowanie Programu do możliwości prawnych partnerów. Natomiast realizacja poszczególnych zadań Programu uzależniona będzie od posiadanych środków finansowych

PRZEWODNICZĄCY RADY

Artur Bogucki